

Cambridge Papers

**GLOBALIZAREA ȘI
ECONOMIA MONDIALĂ:
În bogăție și în sărăcie,
la bine și la rău?**

Paul S Mills

GLOBALIZAREA ȘI ECONOMIA MONDIALĂ: În bogăție și în sărăcie, la bine și la rău?

Paul S Mills

Articol publicat în seria *Cambridge Papers*

Martie 2005

Traducător: Elena Neagoe

Centrul de Educație Creștină și Cultură Contemporană
Areopagus

Timișoara 2016

Originally published in *Cambridge Papers* series,
by The Jubilee Centre (Cambridge, U.K.) under the title
*Globalization and the world economy – for richer for
poorer, for better or worse?*

Volume 14, Number 1, March 2005.

© Dr Paul Mills, 2005

All rights reserved.

Published with permission of The Jubilee Centre,
3 Hooper Street, Cambridge, CB1 2NZ, UK

www.jubilee-centre.org

Charity Registration Number 288783.

Ediția în limba română, publicată cu permisiune,
sub titlul

*GLOBALIZAREA ȘI ECONOMIA MONDIALĂ: În bogăție și
în sărăcie, la bine și la rău?*

de Paul S Mills,

apărută sub egida Centrului Areopagus din Timișoara

Calea Martirilor nr. 104

www.areopagus.ro

cu sprijinul oferit de

Christian Political Foundation for Europe.

Începând cu anul 2011, activitățile desfășurate de CPFE
sunt susținute financiar de către Parlamentul European.
Responsabilitatea pentru orice comunicare sau
publicație redactată de CPFE, sub orice formă sau prin
orice mijloc, revine organizației CPFE. Parlamentul
European nu este responsabil pentru modurile în care va
fi folosită informația conținută aici.

Coordonator proiect:

Dr. Alexandru Neagoe

Toate drepturile rezervate asupra prezentei ediții în
limba română. Prima ediție în limba română.

Traducător: Elena Neagoe

Editor coordonator: Dr. Alexandru Neagoe

*Cu excepția unor situații când se specifică altfel, pentru
citatele biblice s-a folosit traducerea D. Cornilescu.*

*Orice reproducere sau selecție de texte din această
carte este permisă doar cu aprobarea în scris a
Centrului Areopagus din Timișoara. Dacă există vreo
discrepanță între versiunea engleză și cea română,
versiunea engleză are întâietate.*

Înlocuiți capitalismul cu ceva mai bun.

Pancardă de Ziua Muncii, 2001¹

Eșecul lumii noastre nu este cauzat de prea multă globalizare, ci de prea puțină.

Martin Wolf²

Rezumat

Globalizarea presupune transformarea lumii atât în bine, cât și în rău, deși acest lucru nu este nici nou, nici inevitabil. Globalizarea nu este în întregime vinovată de acuzațiile care i se aduc de obicei. Ea are potențialul de a reduce dramatic sărăcia globală și de a submina regimurile represive. Însă globalizarea aduce provocări statului național și omogenizează diverse culturi. E foarte posibil ca moștenirea ei cea mai trainică să fie înlesnirea răspândirii evangheliei.

Introducere

Globalizarea reprezintă o problemă răspândită în relațiile internaționale, una care a polarizat opinia creștină. Pe de o parte, capitalismul global este considerat a fi una din „domniile și stăpânirile” demonice împotriva căreia biserica trebuie să lupte; pe de altă parte, creșterea comerțului internațional este privită ca cea mai viabilă modalitate de a aduce prosperitate economică în țările cu venit scăzut.

Atunci când te confrunți cu o asemenea diviziune, este tentant să adopți optimismul naiv al persoanei care iese pe stradă cu pancarde de Ziua Muncii și să speri că va apărea ceva mai bun. Însă creștinii înstăriți nu-și permit acest lux dacă vor să lucreze, să se roage și să susțină ce este cel mai bine pentru împărăția lui Dumnezeu și pentru săraci. Ar trebui să acceptăm globalizarea ca o forță în slujba binelui, să-i cunoaștem dezavantajele și să contribuim la reformarea proceselor sale sau ar

trebui să susținem o lume mai autonomă în care statul național să-și decidă singur soarta?

Definiție

În termeni economici, „globalizarea” poate fi definită ca creșterea integrării economiilor dincolo de granițele naționale prin comerțul de bunuri și servicii, migrația forței de muncă și investiția capitalului. Mai pe larg, ea implică și răspândirea influențelor culturale și facilitarea comunicării peste granițe. Lucrarea de față se focalizează asupra primului aspect.

Cauza principală a globalizării a fost reducerea drastică a duratelor și costurilor transportului internațional și comunicațiilor, indiferent dacă a fost vorba de un container sau de internet. Din perioada interbelică, media taxelor maritime/tonaj a scăzut cu 70%, venitul/milă/pasager aerian a scăzut cu 85% și costul unui apel transatlantic cu 99%. Toate aceste progrese tehnologice au fost însoțite de o reducere a barierelor de reglementări ale comerțului, de circulația capitalului și a investițiilor.

Perspectiva istorică

Comerțul internațional s-a răspândit aproape continuu încă din secolul treisprezece și acum deține cel mai mare procent din Produsul Intern Brut (PIB) la nivel global. Dacă ne uităm la multiplele fațete ale globalizării, observăm că nu este un fenomen nou. În multe aspecte, perioada dintre anii 1870 – 1914 a experimentat un grad mai ridicat de integrare a economiei mondiale decât în prezent, această integrare fiind ajutată de îmbunătățirile din transport (căi ferate și locomotive cu aburi) și comunicații (telegraful). De exemplu, exportul de capital financiar britanic a constituit 4,6% din PIB – mult mai mult decât a înregistrat orice țară din acea perioadă până în

zilele noastre. Aproximativ 10% din populația globală a migrat de pe un continent pe altul între 1870 și 1925.³ Să nu uităm că pașaportul a fost o invenție din Primul Război Mondial pentru a reglementa trecerea frontierelor.

În consecință, globalizarea ar trebui ținută în perspectivă. Lumea se întoarce treptat la gradul de integrare de care s-a bucurat în 1914, înainte de restricțiile războiului mondial și ale crizei economice. Procesul nu este „inevitabil” – guvernele au dat înapoi procesul globalizării pe aproape toată durata secolului douăzeci. Este însă întoarcerea la o economie globală o perspectivă benignă?

O scurtă introducere în comerț

Pledoaria economică pentru promovarea comerțului internațional este regăsită în principal în teoria schimburilor economice: atunci când două părți au resurse inițiale și abilități diferite, va exista *întotdeauna* un beneficiu *cumulat* dacă fiecare se specializează pe competențele sale și vor face schimb de rezultate. Adam Smith explica astfel:

Ceea ce se cheamă prudență pentru conducerea unei familii, rareori poate fi nesocotință pentru conducerea unui mare regat. Dacă o țară străină ne poate furniza bunuri mai ieftin decât le-am putea produce noi, e mai bine să le cumpărăm de la ea, cu o parte din produsul activității noastre, utilizat într-un mod din care putem trage oarecare folos.⁴

Cu toate acestea, nu înseamnă că amândouă părțile câștigă în mod egal. Măsura în care beneficiază fiecare parte depinde de „termenii comerțului” în care se face schimbul respectiv (de ex., raportul dintre prețul exporturilor și importurilor). Acești termeni pot fi adaptați încât

fiecare parte să câștige mai mult din comerț. Se poate verifica în mod empiric dacă amândouă părțile câștigă din specializare și comerț.

Mai important este faptul că pot exista beneficii „dinamice” din interacțiunea cu economia mondială la nivel global. Dacă o țară face comerț și dobândește acces la inovații tehnologice aflate în altă parte, acestea pot fi folosite la nivel național pentru a produce beneficii suplimentare și eficiență mai bună. De exemplu, prin importul de telefonie mobilă, multe țări cu venit redus au evitat construirea unei rețele de telefonie fixă care ar fi fost mai costisitoare.

Analizarea dovezilor

Sunt aceste posibile câștiguri confirmate și în practică? Se poate face lumină asupra acestui aspect dacă vom lua în discuție câteva jumătăți de adevăr care au câștigat teren în dezbateră despre globalizare.

1. Globalizarea înseamnă că săracii din lume au devenit mai săraci. Fals. *Proporția* populației globale care trăiește cu 1\$/zi⁵ continuă să scadă din 1820. Numărul *absolut* al persoanelor care trăiau în cea mai lugubră sărăcie a atins vârful la începutul anilor 1980, iar acum este sub 1,1 milioane și e în scădere rapidă,⁶ în principal datorită integrării Chinei și Indiei în economia mondială. Majoritatea populației sărace rămase se concentrează în Africa sub-sahariană. Nu există niciun exemplu recent al vreunei țări în care creșterea rapidă a venitului să nu fie însoțită de creșterea integrării în economia mondială.

2. Creșterea comerțului internațional duce la creșterea inegalității în cadrul țărilor și între ele. Dovezile sunt mixte în acest caz. Măsurile de

determinare a inegalității mondiale prin intermediul populației au scăzut de la începutul anilor 1980 datorită creșterii rapide din China, Indonezia și India. Însă integrarea mondială și schimbarea produce perdanți, atât la nivelul țărilor, cât și în raportul dintre țări. Diferența absolută la nivelul venitului pe cap de locuitor între cele mai bogate și cele mai sărace țări continuă să crească datorită faptului că cele mai sărace țări includ state „în faliment” care sunt înlăturate din economia mondială. Însă speranța de viață generală, mortalitatea infantilă și aportul caloric s-au omogenizat mai mult decât veniturile datorită scăderii costurilor la transportul hranei și a unei mai bune răspândiri a varietăților de recolte și tehnici de creștere a recoltelor.

3. Companiile internaționale sunt mai puternice acum decât majoritatea guvernelor. Fals – în ceea ce privește afirmația frecventă⁷ conform căreia în prezent companiile constituie peste jumătate din cele mai puternice economii la nivel mondial. Autoritățile cu rol de reglementare pot disciplina multinaționalele ca Shell și Microsoft. Spre deosebire de compania East India, astfel de corporații nu pot forța consumatorii, iar prin înlesnirea comunicațiilor globale, corporațiile pot fi vulnerabile din cauza faptului că datorită unor practici deficiente în locurile din lume unde au o filială, numele lor este pătat (de ex., Arthur Andersen – auditorul Enron). Viteza cu care marile companii cresc și apoi sunt în declin este în creștere, pe măsură ce se luptă să rămână competitive pe o piață mondială deschisă. Prin deschiderea piețelor interne la competiția

internațională, globalizarea este binevenită pentru că slăbește poziția dominantă a producătorilor existenți.

4. Culturile indigene sunt omogenizate de marketingul vestic. Adevărat – dar nu sunt prezentați adevărații vinovați. Personajele negative din aceasta parte sunt mărcile globale promovate de multinaționale pentru a fi recunoscute pe plan mondial.⁹ Cu toate acestea, nevoia de protecție a imaginii proprii face ca cele mai mari companii multinaționale să fie vulnerabile la publicitate negativă. Ele arată cât de slabe, mai degrabă decât puternice, sunt astfel de companii – Coca-Cola nu a putut vinde în UK apă de la robinet îmbuteliată cu numele *Darsani*. Preocupările reale sunt mesaje amorale și materialiste care însoțesc publicitatea vestică, muzica și emisiunile TV care au o audiență mult mai mare datorită rețelelor media globale. Acestea plasează foarte rar sanctitatea vieții și importanța relațiilor mai presus de gratificarea personală imediată.

5. Globalizarea dăunează mediului înconjurător.

Fals. Se spune că protecția națională a mediului înconjurător ar fi subminată de directivele organismelor internaționale (ca Organizația Mondială a Comerțului – OMC) sau a multinaționalelor care amenință să se îndrepte spre zone mai puțin restrictive. De fapt, dovezile arată exact opusul. O angrenare mai mare în economia mondială este de obicei asociată cu câștiguri legate de mediul înconjurător (de ex., în poluarea aerului). Pe măsură ce societățile devin mai bogate, ele aleg deseori să mențină standarde înalte de mediu.¹⁰ Aceasta înseamnă că pe măsură

ce țările au legături cu economia mondială, nivelurile de poluare internă se deteriorează inițial, îmbunătățindu-se ulterior pe măsură ce crește venitul pe cap de locuitor. Cu toate acestea, există un anumit număr de prejudicii aduse mediului când poluarea dintr-o țară afectează țările vecine sau întreaga planetă. Decât să existe limite obtuze și ineficiente pentru a controla astfel de efecte (ca în tratatul de la Kyoto), ar trebui create și alocate drepturi comerciale de poluare. Acestea ar consolida stimularea inovației sau a schimbării de comportament în vederea reducerii poluării. Putem spune, că în acest caz, avem prea puțină globalizare.

O perspectivă biblică asupra interacțiunilor globale

Pe fondul acesta, oferă Biblia anumite perspective cu privire la interacțiunile internaționale care să ofere o abordare creștină despre problema globalizării?

Formarea națiunilor

Narațiunea biblică descrie procesul prin care urmașii lui Noe au început să locuiască pământul.¹¹ Geneza 10 prezintă felul în care națiuni separate au apărut în zone geografice specifice după potop. Textul indică o dispersare ordonată a oamenilor după locația geografică și limba aleasă (10:5f). Totuși, această relatare este suprapusă cu cea despre Turnul Babel (capitolul 11). Motivul pentru construirea turnului a fost „să-și facă un nume” și să prevină în mod explicit dispersarea (v.4), care contravenea cu mandatul creației de a „umple pământul” (1:28). Răspunsul decisiv al lui Dumnezeu de a încurca limbile oamenilor și de a le împrăștia așezările (v.9) a fost menit în mod explicit să contracareze realizările umane centrate pe sine

și care infatuau eului (v.6). Separarea oamenilor în grupuri lingvistice face cooperarea mai dificilă, restrângând astfel creșterea potențialul de a se uni în scopuri malefice.

Astfel, în ciuda strămoșilor comuni, formarea națiunilor separate și a grupurilor de oameni nu este un accident geografic, ci un rezultat divin, destinat să împlinească mandatul creației și să diminueze dorința oamenilor de a se baza pe ei înșiși:

El a făcut ca toți oamenii, ieșiți dintr-unul singur, să locuiască pe toată fața pământului; le-a așezat anumite vremuri și a pus anumite hotare locuinței lor, ca ei să caute pe Dumnezeu...¹²

Israel și popoarele înconjurătoare

Deși a creat popoare separate pentru a restrânge eforturile umaniste, Dumnezeu nu a abandonat națiunile. Dimpotrivă, printr-o națiune nouă, venită din linia genealogică a lui Avraam (Geneza 12:3), binecuvântarea a venit asupra tuturor popoarelor cu viziunea supremă a unificării națiunilor în închinare înaintea lui Dumnezeu.¹³ Israel a fost destinat să fie „o împărăție de preoți și un popor sfânt” (Exodul 19:5,6) printre ceilalți și a primit o lege prin a cărei ascultare avea să demonstreze înțelepciunea lui Dumnezeu înaintea celorlalte popoare (Deuteronom 4:6-8). Ce spune legea despre felul în care ar trebui realizate schimburile economice cu națiunile înconjurătoare?

Un articol precedent descrie modelul economic prezentat în lege.¹⁴ Legea în sine afirmă prea puține despre felul în care trebuia realizat comerțul cu alte națiuni – negreșit, prevederile despre corectitudinea comerțului, precum și despre greutate și măsurători cinstite, încă se aplicau. Legea nu instituie bariere în calea comerțului

pentru că statului nu i-a fost dat dreptul de a percepe taxe de import, iar existența monedelor a facilitat comerțul. Totuși, datoriile deținute de străini („*nokri*”) erau scutite de la prevederea care cerea anularea lor la fiecare șapte ani (Deuteronom 15:3) și se putea percepe dobândă asupra acestor împrumuturi (23:20), în contrast cu cele acordate concetățenilor lor.

Tratamentul economic aplicat străinilor este în contrast cu cel aplicat acelor care doreau să intre în societatea israelită și să se închine lui Dumnezeu („*gerim*”). Dumnezeu a poruncit să nu fie discriminați, pe baza legii protecției împotriva exploatării economice.¹⁵ Ei s-au bucurat de protecția angajării și a cotei-parte din recolte în timp ce datoriile *aveau să fie* anulate periodic și nu li se percepea dobândă. Legea nu discrimina pe bază de sânge (rasă) – îi proteja pe cei din exterior, ca și Rut, care doreau să facă parte din poporul Israel și să aducă o contribuție în societate – deși deținerea de pământ în zonele rurale era restricționată doar la familiile originare din Israel.

În istoria israeliților, comerțul internațional nu este descris în detaliu până la domnia lui Solomon. Activitățile de schimb comercial ale lui Solomon au început profitabil cu bunuri care au fost schimbate cu lemn din Liban pentru construcția templului și a palatului său. Au rezultat relații pașnice (1 Împărați 5:12). Însă Solomon a dat la schimb cetăți nefertile pentru aur, ajungând astfel să fie acuzat de practici inechitabile (9:13). În scurt timp, activitățile comerciale ale lui Solomon i-au adus cai și care (9:19) și mijloacele de a deveni intermediar în comerțul cu care de luptă (10:29), deși împăratul lui Israel nu avea voie să aibă cai (Deuteronom 17:16). Comerțul internațional nu este inerent bun sau rău, iar acest fapt este ilustrat de activitățile lui Solomon. Comerțul poate fi instrumental în propășirea prosperității și a relațiilor pașnice. Prin

contrast, când nu se lucrează cu dreptate și nu se dă la schimb ceea ce trebuie, relațiile se strică și răul prosperă.

Perspectiva Noului Testament

În acest context, afirmația cea mai puternică a Noului Testament este că, de la început, biserica ar trebui să fie prima instituție cu adevărat „globală”, care să cuprindă ucenici ce reprezintă orice trib, națiune, popor și limbă.¹⁶ Imperiul persan a respectat tradițiile religioase distincte ale popoarelor supuse. Însă comunitatea creștina a fost prima care i-a unit pe membrii săi în supunerea față de Cristos, indiferent de etnia, țara sau limba lor. Evenimentele de la Rusalii au constituit reversul evenimentelor de la turnul Babel, pentru că pelerinii din multe naționalități și țări au putut să înțeleagă mărturia ucenicilor în limba lor (Fapte 2:5,6).

Copiii lui Dumnezeu pot să-și păstreze distincțiile lingvistice și naționale în viața de pe acest pământ – la Rusalii, Duhul Sfânt s-a manifestat în multe limbi, nu doar într-una pe care toți să o înțeleagă – dar viziunea cerească pentru cei răscumparați este că vor fi oameni din toate popoarele, triburile și limbile care-L vor lăuda pe Dumnezeu într-un glas. Aceasta rămâne și viziunea bisericii. În Noul Ierusalim, se asigură „vindecarea popoarelor” care ar trebui să fie prefigurată în biserica de pe pământ.¹⁷

Ținând cont de acest exemplu, putem înțelege dorința umană naturală de a vedea entitățile politice naționale înglobate în structurile de putere transnaționale. La urma urmei, aceasta este intenția lui Dumnezeu pentru copiii Săi. Având însă în vedere avertizarea de la turnul Babel, aceasta este o parte a dorinței seculare de a aduce cerul pe pământ – un caz de escatologie supra-realizată. Structurile de guvernare supranațională cresc

potențialul dorinței de afirmare personală a oamenilor și oferă o gamă mai largă a abuzului de putere. Nu este nicio coincidență în faptul că Babilonul cel mare, simbolul ispitirii lumesti și al persecuției, exemplificat prin Imperiul Roman, este și el acătuit din „noroade, gloate, neamuri și limbi.”¹⁸

Implicații pentru acțiunea creștină privitoare la globalizare

Globalizarea i-a determinat pe creștini să acționeze politic, mai întâi prin Jubilee 2000, iar acum prin Fair Trade Movement. Încotro ne conduce analiza precedentă cu privire la rolul de a susține sau de contracara globalizarea?

Comerțul

Atunci când este realizat echitabil, comerțul ar trebui să ducă la beneficii reciproce, dependență și relații pașnice între popoare. Dumnezeu nu a creat nici persoanele nici popoarele să fie total suficiente prin ele însele. Materiile prime și competențele nu sunt distribuite uniform. A fi forțați să depindem unii de alții este un element al harului comun, ducând la binecuvântarea reciprocă a omenirii. Dovada scăderii sărăciei prin intermediul comerțului vine în sprijinul acestei concluzii.

Cu toate acestea, atitudinea multor comentatori creștini cu privire la comerțul internațional este foarte ostilă. De exemplu, Ulrich Duchrow¹⁹ și Timothy Gorrige văd capitalismul mondial ca pe un mecanism folosit de națiunile puternice pentru a exploata națiunile sărace, fiind echivalentul moral al apartheidului, războiului nuclear sau Holocaustului. Însă aceștia ignoră neajunsurile cu mult mai mari ale alternativei, acelea că politicienii și birocrății iau decizii corupte cu privire la ce se produce și ce se importă.

Oricum, susținătorii creștini sunt îndreptățiți să se focalizeze pe situațiile în care țările bogate au promovat în mod ipocrit beneficiile comerțului liber în țările cu venit mic în timp ce ele își protejau producătorii locali. Dacă țările bogate credeau cu adevărat în beneficiile comerțului liber, atunci acele distorsionări imorale ar fi fost abolite de mult timp. Mai degrabă, țările bogate au promovat mercantilismul protecționist acasă, forțând țările cu venituri mici să se concentreze în producerea de recolte, precum cafeaua, ceea ce a condus la o ofertă mai mare decât cererea și la scăderea prețurilor la nivel mondial. În cele din urmă, ca urmare a acordului de la Geneva din august 2003, OMC s-a concentrat pe reducerea tarifelor și subvențiilor la agricultură din țările bogate. Problema n-a fost legată de faptul că există prea mult comerț liber, ci prea puțin.

Guvernarea

În concordanță cu exemplul biblic de a avea un guvern care este constrâns și dă socoteală,²⁰ globalizarea este binevenită pentru că reduce puterea statului autocrat. Atât timp cât nu se exagerează,²¹ angajamentul internațional subminează dictatura prin libera circulație a informației, schimbul cultural și turismul, și cerințele de a respecta dreptul la proprietate în scopul de a atrage investiții străine. În general, regimurile represive (ca de exemplu, Coreea de Nord, Myanmar și Cuba) caută să împiedice contactul cu lumea exterioară pentru a-și menține puterea la nivel național.

Însă principala preocupare este că globalizarea poate fi prea eficientă și poate submina puterea statului. În cadrul statului națiune are funcția legitimă să pedepsească răul și să promoveze binele, și are nevoia validă de a crește taxele în aceste scopuri (Romani 13:1-7). Însă datorită

faptului că la nivel internațional informația, forța de muncă și capitalul devin mai mobile și mai strâns legate, abilitatea statului națiune de a-și exercita și finanța funcțiile legitime poate fi constrânsă. Atunci apare tentația de a susține o armonizare sau guvernanță internațională mai mare ca panaceu pentru orice problemă mondială.²² Sunt situații în care există efecte negative de la o țară la alta, iar soluția optimă este una coordonată la nivel internațional (de exemplu, poluarea, înarmarea nucleară). Pericolul este că globalizarea creează percepția că statul națiune este irelevant și dispensabil ca entitate politică și că autonomia națională trebuie să fie abandonată în favoarea autorităților mai largi, fie ele regionale sau globale. Astfel de mișcări nu numai că duc exercitarea puterii dincolo de influența controlului democratic, ci îl pun în alertă pe creștinul familiarizat cu istoria turnului Babel.²³ Omenirea a fost împrăștiată pe pământ pentru a restrânge capacitatea oamenilor de a-și exagera puterea.

Migrația

În ceea ce privește mișcarea oamenilor de la o națiune la alta, prevederile legilor biblice sunt în favoarea celor care vin din afară și doresc să fie asimilați de o țară. Testul intrării nu ar trebui să fie utilitatea economică a persoanei care migrează pentru țara gazdă, ci dorința ei sinceră de a deveni cetățean permanent în societatea respectivă. Această dorință ar trebui testată și, dacă este sinceră, ar trebui marcată cu un ritual de trecere într-o nouă comunitate.²⁴ Această abordare contrastează cu ipocrizia manifestată prin migrația „gestionată.” Țările bogate iau pe alese muncitori calificați din țările sărace, privându-le de forța de muncă educată necesară pentru dezvoltarea economiilor naționale și rupând legăturile de rudenie. Aceste politici privează țările sărace de prosperitate în viitor. Este mai util exportul de

capital financiar din țările bogate (de exemplu, prin intermediul investițiilor în fonduri de pensie) decât importul de muncitori calificați de care este mult mai mare nevoie în țările lor.

Finanțele internaționale

Sclavia rezultată din îndatorarea țărilor cu venit mic este mai compatibilă cu prevederile biblice radicale decât se presupune. Modelul biblic promovează pe de o parte datoria fără dobândă și care poate fi anulată, iar pe de altă parte finanțarea echitabilă. Dacă este urmat, acest model este în măsură să spulbere confuzia actuală, datorită căreia finanțarea pentru dezvoltare ia de regulă forma datoriilor putătoare de dobândă.²⁵ Aceasta duce inevitabil la risipă și la datorii nesustenabile care nu au niciun mecanism de împărțire a riscurilor și câștigurilor investițiilor de capital. Ironia este că, din perspectivă biblică, campania Jubilee Debt nu este suficient de radicală, pledând doar pentru relaxarea datoriilor curente, nu și pentru revoluționarea din temelii a pieței internaționale de capital.

Concluzie

Lumea s-a bucurat de un deceniu în care oamenii au fost ridicați din sărăcie absolută mai mult decât oricând în istorie, în special ca rezultat al integrării în economia mondială a unor țări mari din Asia. Cu toate acestea, susținătorii mișcării antiglobalizare nu lasă aceeași impresie, ci promovează o imagine distorsionată a tendințelor de inegalitate mondială și exagerează puterea multinaționalelor.

Produsele colaterale pozitive ale globalizării – comunicare înlesnită și legături mai bune de transport – înseamnă și că transmiterea mesajului evangheliei (prin evanghelizare personală, radio, televiziune sau internet) nu mai costă așa de mult și este mai greu de interceptat. Nu există în prezent

nicio țară în care să nu fie mărturie creștină, 99% din populația globului poate auzi vestea bună prin intermediul transmisiilor radio și 94% din oameni au un Nou Testament în limba lor.²⁶ Nu a fost nicio coincidență în faptul că răspândirea rapidă a mesajului creștin inițial a corespuns cu legăturile de transport eficiente și cu libertatea mișcării din cadrul imperiului roman. Creștinii se pot ruga să se întâmple același lucru și acum, împlinind astfel chemarea de a duce evanghelia la „toate popoarele” (Marcu 13:10).

Biblia are multe de spus despre drumul pe care ar trebui să meargă globalizarea. Potențialul beneficiului din comerț pentru cei săraci este mare, dar, prea adesea, cei bogați nu joacă după regulile pe care insistă ca alții să le respecte. Sunt binevenite acele aspecte ale globalizării care subminează puterea statului dictatorial și ajută la răspândirea evangheliei, în timp ce creștinii ar trebui să fie prudenți la tentativele de slăbire continuă a statului național ca nivel potrivit și democrat de exercitarea a puterii legislative.

Ținând cont de acest proces al globalizării, nu ar trebui să uităm că va exista într-o zi o comunitate globală care va fi unită în închinare înaintea lui Dumnezeu (Apocalipsa 7:9-10), în timp ce faptul că negustorii de pe pământ s-au bazat pe averile lor va fi judecat pentru excesul de lux, aroganță și robia sufletelor (Apocalipsa 18:3, 11f). În cele din urmă, „negustorii de pe pământ vor plânge și vor jeli...”

Dr. Paul Mills a absolvit științele economice la Universitatea Cambridge și a lucrat ca cercetător la Jubilee Centre înainte de întoarcerea sa la Universitate. De la finalizarea doctoratului, lucrează ca economist specializat în finanțe. Părerile exprimate aici sunt în întregime personale și nu reflectă pe cele ale vreunei organizații.

NOTE

- [1] Citat de John Kay, *Financial Times*, 25 iulie 2001.
- [2] Martin Wolf, *Why Globalization Works*, Bury St. Edmunds: St Edmundsbury Press, 2004, p.4.
- [3] HM Treasury, *Long-term global economic challenges and opportunities for the UK*, London, Decembrie 2004, p.25.
- [4] Adam Smith, *Avuția națiunilor*, Editura Publica, 2014.
- [5] La puterea de cumpărare din 1985, pentru a corecta inflația și oscilațiile ratelor de schimb valutar.
- [6] Estimat la 0.73 billion până în 2015 (Banca Mondială, *Global Economic Prospects*, 2004).
- [7] Anderson, S., și Cavanaugh, J., *Top 200: The Rise of Corporate Global Power*, Institute for Policy Studies, Washington DC, Decembrie 2000. Afirmatia a devenit folclor anti-globalizare.
- [8] Wolf (*op.cit.*), p.221f. PIB-ul unei țări ar trebui comparat cu valoarea adăugată a unei companii (adică profitabilitatea ei), nu cu cifra ei de afaceri.
- [9] Klein, N., *No Logo*, Flamingo, 2000.
- [10] Frankel, J.A., *The Environment and Globalization*, Cambridge, Mass., Biroul Național de Cercetări Economice, Working Paper 10090, Noiembrie 2003.
- [11] Gen. 9:19. Studiile legate de AND-ul uman au confirmat originea genetică pe care o au în comun toți oamenii.
- [12] Fapte 17:26–27; vezi și Deut. 32:8.
- [13] Is. 60:5–11; Țef. 3:9.
- [14] P. S. Mills, 'The divine economy', *Cambridge Papers*, Vol.9 No.4, Decembrie 2000.

[15] Mai ales Exod 12:49; Lev. 19:33–34. Vezi J. P. Burnside, *The Status and Welfare of Immigrants*, Cambridge: Jubilee Centre, Ianuarie 2001.

[16] Vezi mai ales Mat. 28:19; Fapte 2:4f; Apoc. 5:9.

[17] Apoc. 7:9; 22:2.

[18] Apoc. 17:1,15.

[19] Vezi P. Heslam, *Globalization: Unravelling the New Capitalism*, Grove Ethics, E125, 2002, pp.14–15.

[20] De ex., Deut. 17:14–20; 1 Sam. 8.

[21] Guvernul chinez controlează încă conținutul site-urilor de pe internet accesate de 1.2 miliarde de oameni.

[22] ‘Din păcate, nu avem un guvern mondial care să dea socoteală oamenilor din fiecare țară, să supravegheze procesul globalizării...’, Joseph Stiglitz, *Globalization and its Discontents*, Penguin Books, 2002, p.21. Christian Aid susține actualmente o „Autoritate Mondială de Reglementare” care să guverneze corporațiile multinaționale.

[23] Creșterea dominanței limbii engleze ca limbă internațională în instituțiile din UE și Europa de est a determinat *The Economist* să speculeze că procesul va accelera integrarea politică a UE – ‘After Babel, a new common tongue’, *The Economist*, 7 August 2004, pp.33 – 34. 300 milioane de chinezi învață la ora actuală engleza.

[24] Vezi mai ales Nick Spencer, *Asylum and Immigration*, Paternoster Press, 2004, cap.7.

[25] P. S. Mills, ‘The biblical ban on interest: dead letter or radical solution?’, *Cambridge Papers*, Vol.2, Nr.1, Martie 1993.

[26] Johnstone, P. și Mandryk, J., *Operation World*, Paternoster, 2001, (ediția a 6-a.), p.7.

Articolele din seria *Cambridge Papers*
publicate în 2016 de către
Centrul Areopagus din Timișoara,
cu sprijinul oferit de
Christian Political Foundation for Europe

Promises, promises
(Caroline Eade)

The law of love
(David McIlroy)

Redefining Marriage: the case for caution
(Julian Rivers)

*Globalization and the world economy – for richer
for poorer, for better or worse?*
(Paul S Mills)

*Co-belligerence and common grace: Can the enemy
of my enemy be my friend?*
(Daniel Strange)

*‘To release the oppressed’ - Reclaiming a biblical
theology of liberation*
(John Coffey)

